

L'OPINIÓ

Any V. Número 303
Preu: 10 cèntims • BARCELONA • Dimarts, 24 de maig de 1932

UNA MANIOBRA REAC- CIONARIA

Fa dies que aquells que per damunt de l'interès suprem i general de Catalunya estan acostumats a posar-hi llur petit interès particular o el del grupet al qual pertanyen, estan realitzant una campanya de cara a desviar tendenciosament el pensament de l'opinió, a propòsit de dos problemes que hi ha posats damunt la taula. El primer, la qüestió del vot femení en les properes eleccions per a la constitució del Parlament de Catalunya. El segon, la qüestió del sistema a adoptar-se en les dites eleccions.

En aquesta petita campanya interessada, es troben costat per costat, en la mateixa trinxera, els de la Lliga i els de La Publicitat. Els de la Lliga — que no han sentit mai la dignitat que es deriva del fet d'ésser català, per a no permetre intervencions alienes en coses que ens afecten — han arribat a fer demanar al senyor Abadal — pobre senyor Abadal, venerable senyor Abadal de l'Assemblea de Parlamentaris, que així ha de fer de jojuina avui, dels que només es mouen per instints inconscients — que les Constituents hi finin a Catalunya el sistema com ha d'elegir-se el seu Parlament. El representant més caracteritzat de la Lliga al Parlament, demanant als espanyols que ens imposin un determinat sistema electoral, sense haver consultat, abans, l'opinió catalana!

Els de La Publicitat, per altra banda, fent els grans escarajalls sobre el puritanisme i el seu respecte a la democràcia, però tergiversant conceptes i tractant de fer creure a la seva gent que Macià, President de Catalunya, ha dit coses que no ha dit, les coses que a ells els convindria que hagués dit perquè això afavoriria els seus mesquins interessos de partit desnonat pel sufragi, que ara voldria tornar a fer una mica el caciquet quan Catalunya marxi pel camí de la seva llibertat.

La maniobra de la Lliga és ben clara. La Lliga, que no és republicana, que només tracta, del 14 d'abril ençà, de desbarbar l'obra de la República, de no deixar fer res, de desprestigiar els seus homes, sap perfectament que si en teoria el sistema proporcional té un aspecte popular, per la mateixa igualtat matemàtica en què descansa, en la pràctica condueix a frenar tota obra de conjunt que es tracti de dur a terme, i allà on ha estat implantat sense anàlisi previ, avui ja en topen les conseqüències. La Lliga voldria un Parlament català inoperant que no es pogués moure, esclau dels petits grupets, comandat per aquells homes sense escrúpuls, d'ambicions malaltisses, que surten en aquesta mena de Parlements, l'única finalitat dels quals és de no deixar fer. La Lliga, que preveu que el Parlament català serà un Parlament d'Esquerra que continuï, en terra catalana, l'obra de renovació iniciada en el territori general espanyol amb l'enderrocament de la Monarquia, voldria, amb el sistema proporcional estricte, condemnar el Parlament català a la ineficàcia, tot esperant que, amb el temps, un dia arribés ella a tenir una majoria potent. Però aleshores, si aquest cas arribés, no li desitgem pas que es trobés amb un Parlament creat pel sistema proporcional rigid, perquè seria tant com si no tingués aquesta majoria.

El sistema electoral que ha de regir a Catalunya, ha d'ésser el poble català el que se'l doni, quan al nostre Parlament es discuteixi la llei electoral. Mentrestant, demanar a les Constituents que ens imposin un sistema, és de mals catalans; és la negació del catalanisme. Si demà el poble català, per mitjà dels seus representants al nostre Parlament, es donava el sistema proporcional absolut, ben donat seria, encara que nosaltres entenem que abans de decidir-nos com a catalans per un sistema proporcional, hem d'esmenar — precisament en l'experiència d'altri — introduint-hi totes aquelles millores que ja s'ha vist que no donaven resultat pràctic, i això ho sostindriem encara que fos a costa de la popularitat que ens jugués defensant unes restriccions, aparentment limitatives, però que realment creuríem útils a la bona marxa de la activitat legislativa de Catalunya.

El criteri sustentat per La Publicitat, de demanar que les eleccions s'ajornin fins al desembre amb el pretext que aleshores el Cens serà ja fet i les dones tindran vot, respon a la mateixa maniobra de la Lliga, per tal d'impossibilitar que Catalunya tingui el seu pressupost per a 1933 i que hagi de quedar enquadrada, en el primer any de la seva llibertat, dins del pressupost unitari de la República espanyola.

Molt bé deia dies enrera el President de Catalunya que la demanda del grup de La Publicitat equivalia a modificar l'Estatut de Catalunya en el mateix moment de tenir-lo aprovat i en pla d'implantació, perquè si l'Estatut de Catalunya, taxativament, disposa que les eleccions del Parlament de Catalunya han d'ésser convocades en el mes següent de l'aprovació d'aquell, direr aquesta convocatòria fins a final d'any, representa un incompliment del text dispositiu, i respon a una maniobra obstaculitzadora.

Francesc Macià ha dit prou clar que ell — que és el que ha de decidir el sistema electoral a adoptar-se en les eleccions del Parlament de Catalunya, es basará per a decidir, en l'opinió consultada dels partits avui existents a casa nostra. Però el que no ha dit Francesc Macià, és tot el que La Publicitat tracta de penjar-li. I al pas d'aquesta maniobra sortia el President de la Generalitat dies enrera quan deia que Nicolau d'Oliver, el líder dels Partits Catalans Republicans, ni tan sols havia proposat el sistema proporcional en la reunió a què va assistir. Per alguna cosa Nicolau d'Oliver és un home no sensible a certes passions malaltisses, i es troba tant per damunt de certes impacientacions interessades, que ni tan sols es pren la molèstia d'ocupar-se de desautoritzar aquells que la mica que viuen, la viuen emparats en el seu prestigi.

Aquest grupet de La Publicitat, que va d'acord amb la Lliga en la maniobra proporcionalista, que voldria un Parlament català inoperant, perquè la reacció, mentrestant, pogués eixamplar els seus rengles, ja veure que s'esquinca les vestidures davant la demanda del diputat Abadal al Parlament espanyol, que ens imposi el sistema grat a la Lliga precisament per la ineficàcia que provoca aplicat estrictament. Diu: On s'és vist anar a demanar a Madrid que ens imposin res en afers que són de la nostra competència! Quins jarsants! Encara no ja mig any que era el grupet de La Publicitat el que tractant de minimitzar l'autoritat del President de la Generalitat de Catalunya, es repenjava en el Govern de Madrid perquè no ens tregués el senyor Anguera de Sojo, i feia enviar al cap del Govern telegrams i telefonemes des de tots els seus centres "catalanistes"-republicans, perquè ens l'imposessin contra la voluntat de la gran majoria del poble de Barcelona i de Catalunya.

Es una maniobra conjunta que la Lliga i La Publicitat menen, posant com sempre els seus petits interessos per damunt dels interessos generals de Catalunya. Però no reeixiran. Sobretot no reeixiran quan per a tractar de sortir-se amb la seva apellen a fer dir al President de la Generalitat de Catalunya — que és la persona a la qual hem donat tots facultats per a decidir, en aquest període revolucionari d'organització — coses que mai no ha dit, perquè sap la discreció a què l'obliga el seu càrrec, i no ha manifestat, sinó, que al seu dia, amb ple coneixement de la qüestió, dirà la seva paraula.

EL DEBAT APASSIO- NANT

per C. A. Jordana

La discussió de l'Estatut té, molt escament, concentrada l'atenció d'Espanya. Es ben sabut l'efecte aigualidor que aquesta qüestió apassionadora produeix en el debat sobre la reforma agrària. Els formidables descobriments de bombes que s'efectuen arreu no aconseguen d'adquirir ni la centena part del prestigi que tindrien si no estigués plantejat al Parlament espanyol el problema de la nostra autonomia.

Pel que fa a nosaltres, aquesta discussió aconseguix efectes més meravellosos encara. Actualment, per a molts catalans, les setmanes no tenen realment més que dos dies: dijous i divendres. Els altres dies de la setmana no són sinó espera o record dels dos dies en què és discutit l'Estatut de Catalunya. Des del discurs d'obertura de Lluís Bello fins al discurs de Lerroux, aquests dos dies ens han portat matèria per a emocions i reflexions profundes, sobretot els de la darrera setmana, en els quals s'ha exposat clarament el nostre punt de vista i s'ha descobert una incògnita molt important per a la resolució del problema.

Antoni Xirau ha fet el discurs que n'esperàvem. Substanciosament cenyit, ràpid com una fletxa, ha tocat els punts on es creiem més forts els canaris flautes de l'intellectualisme espanyol i s'ha vist que no eren pas aquests els qui despuntaven. El discurs de Xirau pertany de dret a l'oratoría moderna, que defuig les filigranes decoratives, limita la tècnica a la precisió i desenrotlla els arguments en línia recta.

En la forma, el discurs de Nicolau no ha estat pas tan felíç. Les repeticions de paraules i frases (ha batut el rècord de dir "señores diputados") demostren fins a quin punt li costa de fer d'orador. Llegint el text íntegre del seu discurs em recordava de les vegades que l'he sentit parlar: d'aquells aturs periòdics en què semblava encallat i us venien ganes de donar-li una empeneta perquè seguís endavant. Però totes aquestes dificultats de l'il·lustre hellenista són per a parlar, no per a pensar; de manera que encara que el pensament de Nicolau sigui perjudicat per l'oratoría no ho és pas fins al punt de fer-li perdre tota l'eficàcia. La seva argumentació ha aclarit diversos punts que els saberuts sofistes havien aconseguit d'entorbollir. Ha estat molt oportú en parlar d'aquells que volen dir-se federals però s'esveren de tota federació i en discutir aquells recels sobre la conducta futura de la Generalitat que sovint agafen tot l'aire d'una impertinència.

Un dels millors elogis del discurs d'Amadeu Hurtado és la irritació que ha produït a Miguel Maura. Aquest senyor és un representant característic d'aquells reaccionaris que, en veure perduda la monarquia, es van fer republicans amb l'esperança de poder-ne conservar l'esperit dins la República. La constatació que aquest esperit és el que anima els enemics de l'Estatut, a la força ha de treure de polleguera aquest madrileny que es vol fer passar per bon republicà tot manifestant-se com un veritable fill del seu pare.

Del discurs de Lerroux, on s'ha descobert una de les incògnites més importants en la resolució del nostre problema, no se'n pot pas parlar a base simplement del que diu, sinó tenint en compte totes aquelles circumstàncies de partit d'auditor i d'història política que el determinen i ens el presenten com

Antoni Xirau ha dit

Les Corts no aprovaran "un Estatut". Aprovaran "l'Estatut de Catalunya".

Perquè estem en República liberal i democràtica.

LA BATALLA DE L'ESTATUT

El diputat de l'Esquerra, Antoni Xirau, parla del curs dels debats, i declara que l'Estatut serà aprovat

El diputat a les Corts Constituents senyor Antoni Xirau, féu ahir, a la tarda, unes declaracions a un redactor del "Full Oficial", sobre la marxa de la discussió i de les perspectives parlamentàries del debat entorn de l'Estatut de Catalunya.

ANTONI XIRAU

Interrogat sobre les impressions que ell té del debat, el senyor Xirau contestà:

—La meua impressió és que el debat, considerat en general, marxa bé i dona peu a ésser francament optimista. Aquesta impressió s'accentua una mostra meravellosa d'equilibri oratori. Belles paraules no poden amagar els llocs comuns patriòtics que ja haurien de fer somriure irònicament fins aquells que se'n senten afalagats. Però, considerant l'Estatut com a projecte constitucional, és evident que els efectes del discurs de Lerroux li seran beneficiosos.

després del discurs pronunciat pel líder radical. El parlament del senyor Lerroux fou molt favorable a la causa de Catalunya.

El reporter preguntà al senyor Xirau quines eren les impressions per als debats pròxims, i ell contestà:

—Cal esperar ara el discurs del senyor Azafia. Encara que no se sap amb certitud la data, és probable que serà pronunciat el dijous, o bé el divendres. La representació catalana confia molt amb aquest discurs, que creiem que obrirà un camí i farà molt més fàcil la discussió.

—Es creu possible o probable alguna intervenció en contra que pogués torcer la bona marxa del debat? —ha preguntat el periodista.

—No és probable — ha dit el senyor Xirau —. Com he dit, és gairebé segur que la intervenció del senyor Azafia serà decisiva per a la marxa de la discussió, marcant ja l'orientació definitiva i plaçant potser la posició de les forces més considerables de la Cambra. Es diu pels passadissos del Congrés que el senyor Maura pensa intervenir de nou per tal de fer uns aclariments i respondre a conceptes emesos en els debats. Aquesta intervenció, no crec, però, que tingui conseqüències per a la bona marxa de la discussió i en el resultat final, puix que l'orientació definitiva serà marcada, com he dit, pel senyor Azafia.

—I quant al resultat final?

—Estic segur que l'Estatut serà aprovat. No serà, com algú ha dit "Un Estatut" el que serà aprovat, sinó que les Corts Constituents aprovaran l'Estatut de Catalunya.

LA RESCISSIO DEL CONTRACTE AMB LA TRANSATLANTICA

UNA IMPORTANT REUNIO DE LES ENTITATS ECONOMIQUES A L'ALCALDIA

Ahí, matí, es reuniren, al despatx de l'Alcaldia, els representants de les entitats econòmiques d'aquesta ciutat, a conseqüència de l'acord municipal aprovant una proposició, en virtut de la qual, l'Ajuntament, d'acord amb les entitats econòmiques, havia de portar a terme les gestions necessàries en defensa dels interessos marítims i econòmics de Catalunya i de la ciutat davant el projecte de llei de 5 d'aquest mes, sobre rescissió del contracte entre l'Estat i la Companyia Transatlàntica, assistint a l'acte representacions de minories consistorials i presidint-lo l'alcalde accidental, senyor Casanoves.

Després de canviar impressions detingudes respecte del particular, s'ha acordat dirigir a la Comissió Parlamentària que ha d'entendre de l'assumpte amb motiu de la informació oberta sobre la rescissió projectada, un telegrama que diu textualment el següent:

"Ante importancia y trascendencia que para intereses económicos Barcelona representa situación interinidad provocada por proyecto de ley relativo rescisión contrato entre Estado y Compañía Transatlántica, comisión nombrada por Ayuntamiento Barcelona de acuerdo con entidades económicas, eleva mañana informe esa Comisión. Perjuicios morales por falta continuidad viajes trasatlánticos así como entrega total o parcial comercio exportación Compañías extranjeras con riesgos y perjuicios que ello significan, lesión gravísima a más de dos mil quinientas familias empleadas directa e indirectamente en esta ciudad en estos servicios y consecuencias perniciosas finalidades Zona Franca como centro distribuidor entre América y Mediterráneo con gran beneficio para toda España, exigen tener en cuenta súplica unánime entidades representantes de la economía nacional y Ayuntamiento, a fin de que sigan en explotación, con el régimen provisional que más se adapte a las actuales circunstancias, las líneas afectadas."

Avui sortirà cap a Madrid l'informe de l'Ajuntament i, a la vegada, el de les entitats següents: Cambra Oficial de Comerç i Navegació, Cambra de la Indústria i Foment del Treball Nacional.

A l'ensem, el proper dilluns, a la nit, sortiran cap a Madrid els representants de les tres dites entitats, acompanyant els de l'Ajuntament, a fi que els mateixos puguin entrevistar-se amb els ministres de Finances, Marina i Agricultura, Indústria i Comerç i vegin els representants dels grups parlamentaris, a fi d'aconseguir el que queda indicat en el telegrama transcrit.

Entre els reunits hi hagué una absoluta unanimitat per assolir una finalitat d'acord amb l'anterior punt de vista en defensa dels interessos econòmics de Catalunya i Barcelona.